

г. Петър Биревъ, вестникъ Варна

Год. III.

Кн. I.

ВИДЪЛИНА

МЪСЕЧНО СПИСАНИЕ

ЗА

ДУХОЗНАНИ
азуемо.

Съдържание: Безсмъртието на човѣка науч. изъ казуемо отъ Софроний Нико. Сьнь. — Убѣжденията на З. Б. Годена прѣв. Д-ръ М-вичъ. — Гласътъ на фалтитъ — Видѣнието на Кралъ Карлъ XI Шведски. — Ясновѣдство въ будностъ. — Появление духътъ на Наполеона. — Материализация и дематериализация на неударшевени прѣдмети отъ А. Н. Аксаковъ.

Редакторъ:

Д-ръ Мирковичъ

Урежда и издава:

Т. И. Бъчваровъ

СОФІЯ.

КЪМЪ АБОНАТИТЪ.

Молимъ всички миналогодишни абонати, които не сж ни внесли абонаментната стойность 2 лева да побързатъ да сторятъ това, като ни изпратятъ и тази годишния абонаментъ. Не е трудна работа да се изпратятъ 2 или 4 лева съ пощенски записъ. Съ това ще бжде улеснена работата за наврѣменното и редовно издаване на списанието.

Отъ абонатитѣ, които сж се постарали да изпратятъ абонати, за която цѣль изпратени покани съ послѣдната ланска книжка, побързатъ да ни ги повърнатъ съ точнитѣ адреси и абонаментната стойность.

Отъ Редакцията.

ОТКРИВА СЕ ПОДПИСКА ЗА СПИСАНИЕ

„ВИДѢЛИНА“

Година III

Сп. „Видѣлина“ е посветена за развитието на душата, умътъ и сърдцето. Въ него се помѣщаватъ статии по съврѣменната *Психология* и *Духознание*.

Годишния абонаментъ е **2 лева** за 10 книжки отъ по 2 коли всѣкоя.

Абонаментитѣ се внасятъ направо въ «редакцията» на сп „Видѣлина“ — София.

Искайте покани за записване на нови абонати.

Отъ Редакцията.

ВИДЪЛНА

МЪСЕЧНО СПИСАНИЕ

ПОСВЕТЕНО

ЗА РАЗВИТИЕТО НА ДУШАТА, УМЪТЪ И СЪРДЦЕТО.

Безсмъртието на Човъка научно доказуемо.

(Писмо до Редакцията)

Уважаеми г. Редакторе,

Току що завършихъ една частъ отъ обиколката си изъ по-голѣмитѣ градове на нашето отечество съ единъ курсъ отъ четири сказки. По тоя поводъ мислихъ, че не ще бжде излишно да ви съобща, вамъ и на вашитѣ четатели, общото впечатление, което придобихъ отъ обиколката.

Азъ посѣтихъ до сега 12 града, държахъ наврѣдъ четиритѣ си сказки върху *безсмъртието на човъка* и констатирахъ едно общо настроение у макаръ малката, но избрана публика. Наврѣдъ слушателитѣ оставаха очудени, или изненадани, или пъкъ разсърдени отъ притенцията, която се показваше въ сказкитѣ, какво въпросътъ за безсмъртието на човъка може да се постави на чисто научна почва, че къмъ разрѣшение на този въпросъ може да сж постъпи тъмо тѣй, както и къмъ която и да било друга областъ на науката. Въ първата си сказка: „*Човѣкътъ смъртенъ ли е или безсмъртенъ*“ азъ се мъчахъ да приведа такива доводи, основани върху най несъмнѣни факти отъ живота на човъка, отъ които най послѣ да се заключи, че единична логична хипотеза за човѣшкия животъ остава хипотезата, че човѣкътъ се състои отъ двѣ части, отъ които вътрѣшната остава да съществува слѣдъ разрушението на външната (тѣлото). Въ втората сказка: „*Положителни доказателства за безсмъртието на човъка*“, азъ се мъчахъ да дамъ най-нео-провержими и напълно провѣрими доказателства за това, че

човѣкъ дѣйствително остава да съществува слѣдъ напушането на тѣлото. А въ третата: „*Дарвиновата теория за човѣка и древното учение за прѣбраждането*“ доказвахъ, че ние не можемъ доказа произхождението на отдѣлния човѣкъ освѣнъ съ прѣдположението, че той е билъ прѣди да се роди тукъ на земята, че той е съществувалъ въ миналото, когато се е раждалъ на земята и е събралъ тѣзи душевни богатства, които се намиратъ у него готови при раждането. Тукъ привѣдохъ тоже положителни доказателства, каквито намираме у тѣзи човѣци, които помнятъ своитѣ минали раждания, и които ни учатъ какъ можемъ да постъпимъ, щото и ние да си спомнимъ нашитѣ.

Въ доказателствата азъ се трудѣхъ да се държа изключително на научна почва, като постоянно апелирахъ само къмъ разума, а не да бия на чувства, или да се облѣгамъ на авторитета на когото и да било, макаръ авторитета на нѣкои велики свѣтила на миналото да сж отъ голѣмо значение за мене. Ако на края привеждахъ авторитети, ако говорѣхъ за многообразностъ на учението, то бѣше не за друго, а само да дамъ тѣжестъ на доводитѣ си. Методата на изложението ми бѣше изключително индуктивна, т. е., азъ гледахъ да дамъ възможно повече факти и опити и подиръ това водахъ умозаклучение отъ тѣхъ. До колко азъ можахъ да убѣдя слушателитѣ си, незная, обаче едно ми бѣше силното желание — да прѣдамъ онова положително *убѣждение*, което имамъ азъ за безсмъртието на човѣка, къмъ което самъ съмъ дошелъ по пътя на хладнитѣ размисления и логическитѣ спекулации, а не по пътя на *вѣрата*.

Но слушателитѣ ми не можаха да разбиратъ това. Тѣ настоятелно като че ли искаха да си останатъ на позицията, какво тѣзи въпроси сж работа на вѣрата, а не на разсѣдъка и единъ възрастенъ воененъ докторъ не малко се сърдеше за гдѣто искамъ да му отнѣма обаянието отъ смътната му вѣра въ нѣщо, което е недостижимо. Той и съмишленницитѣ му често пъти не искаха даже да слушатъ доводитѣ ми за въ полза на научността на тѣзи въпроси, като че ли разбираемостъта, ясността на нѣщо, което до сега се е само вѣрвало, може да отнеме нѣщо отъ неговата дѣйствителность, освѣнъ, разбира се, обаянието на смътността му.

Наврѣдъ прѣобладаваше убѣжденията, че тѣзи въпроси (безсмъртие на Човѣка, Божество, троеличностъ на Божеството, Ангели и пр.) винаги сж биле и сж недостѣпни за разбирането на човѣка, че „никой не се е връщаль отъ въдѣ-гроба та да обади какво има тамъ“, че човѣшкиятъ умъ по самата си природа билъ така устроенъ, щото да не може да проникне въ тѣзи мистерии. Това, разбира се, е цѣль абсурдъ. То показва не особено широка начетеностъ у поддръжателитѣ на това убѣждение. *Агностицизмътъ*, т. е. убѣждението въ неспособността на човѣка да знае истината на живота, е явление ново, явление на XIX столѣтие, чисто Спенсеровска рожба. Напротивъ, изучаването на древнитѣ религиозни и философски системи показва, какво всичкитѣ сж биле до една *гностически*, т. е. всички сж твърдѣли, какво истината е достижима за човѣка. Дѣйствително, и въ религии и въ философи срѣщаме да се твърди, че тѣзи мистерии сж „тайна велика“¹⁾, но се твърди, че тайните е *велика*, а не *неразрѣшила*. Дѣйствително, наврѣдъ ни се казва, че земния умъ човѣшки не може да проникне въ тѣзи тайни на живота, но тамъ же срѣщаме да се говори, че у човѣка има и други способности, които когато се развиятъ той ще може *да види и се убѣди**). Крайно едностранчивото развитие на европейската мисль прѣзъ XIX столѣтие, развитие чисто материалистично, което à priori отричаше всичко друго, освѣнъ грубо-материалното, трѣбаше непрѣменно да завърши съ материализма на Бюхнера и агностицизма на Хексли-Спенсера. Но много вода изтече отъ тотава. Материализмътъ на 60-тѣ години отдавна замина въ далечното минало. Напоследъкъ развитието на европейската мисль отива толкова бърже, щото, наистина, 40 години сж цѣла вѣчностъ. Днесъ на западъ ние сме зрители на едно ново течение, което съ право може да се нарече повръщане къмъ *Гностицизма* на древността.

Прѣзъ последнитѣ 30-40 години сж събрани такова грамадно количество „нови“ факти, било благодарение на Спиритическото движение, било благодарение изучаването на

¹⁾ „Тайна сія велика естъ“.

^{*} „Блаженни чистіе сердцемъ яко гіе Бога узрять“. „Очистите ся и увидите, яко Азъ емъ“. Ап. Павелъ казва за себе си, че ходилъ до „третето небе“, гдѣто видѣлъ нѣща „неизговорима“. И пр. пр. пр.

древнитѣ религии, така сѣщо модерна Индия, и тукъ сѣ прѣплѣтени такива високи авторитети на европейската мисль, щото само този, който не е челъ, той само може да откаже това ново направление. Обширната Спиритическа опитность, тази на народната маса по цѣлото земно кълбо, както и опитността на хората на религията прѣзъ всичкитѣ врѣмена, и най вече опитността на все повече увеличаващето се количество хора-ясновидци (clairvoyants), доказва най-несъмнѣно, най-научно, това което се смѣта ужъ недоказуемо — безсмъртието на човѣка и неговото битие слѣдъ напуцането земята. Не само това не е една област „отъ гдѣто никой не се е връщаль за да обади какво има тамъ“, но най-сигурно това е област, която може да бжде обходена и изучена тѣй добрѣ, както и всѣка друга земна област. Днесъ за днесъ фактитѣ сѣ много и най-убѣдителни; тѣ сѣ на лице достижими за всѣкого за да ги изучи и да си убѣди най-положително.

Спиритизмътъ, както и народната и религиозната опитность могатъ най сигурно да убѣдятъ човѣка въ истинността на безсмъртието, но най несъмнѣна опитность човѣкъ може да достигне когато самъ се постараетъ да достигне онова състояние на чистота и изтънченость, когато ще му се откриятъ „духовнитѣ очи“, съ които ще види самъ за себе си хората вънъ отъ тѣхното физическо съществуване, както и да се убѣди въ своето лично независимо съществуване вънъ отъ своето още живо тѣло. Ясновидството (clairvoyance) като способность, проявена у високоразвита човѣкъ, не е достояние само на едно избрано малцинство хора, като е една вродена у всѣки човѣкъ способность, която той може да развие и упражнява ако иска. Англичанинътъ C. W. Leadbeater, авторъ на много съчинения по тѣзи въпроси, казва слѣднитѣ многознаменателни думи: „Всѣки, който иска да работи надъ себе си въ това направление (на себекултура), както азъ самъ съмъ работилъ, ще може да знае, както азъ знамъ, че многото области на природата сѣ едни истински факти; той ще може да знае истината на учението за състоянията (на хората) послѣ смъртъ, защото той ще вижда и ще говори на тѣй нареченитѣ умрѣли, и ще се срѣща съ тѣхъ на тѣхното собствено поле . . . Той ще може да знае великитѣ факти на прѣбраждането, защото ще може да гледа

назадъ въ своитѣ минали раждания, разтворени прѣдъ него като страницитѣ на една книга. Той ще може да провѣри самъ за себе си, безъ сѣнка дажи на съмнѣние, работата на могшитѣ закони на еволюцията и на божествената справедливостъ. Всичкитѣ тѣзи нѣща азъ зная отъ лични наблюдения, тѣй ще може да ги знае и всѣки човѣкъ, щомъ като прѣмине трудноститѣ на *Плтя*. Не казвамъ, че този пътъ е лесенъ; не казвамъ, че това може да се достигне бърже; но казвамъ, че мнозина сж направили това, и че всѣки човѣкъ има въ себе си въ скрито състояние тѣзи сили и може да успѣе да ги развие ако иска*).

Каква по голѣма „научность“ искаме ние? Освѣнъ грамадното количество опити на Спиритизма, едничкото заключение отъ които е, че човѣкътъ непрѣменно остава да живѣе, макаръ невидимо, подиръ напушането на тѣлото, ние имаме и свидѣтелство на едно количество почтени мъже-ясновидци, които еднотласно ни твърдятъ, какво тѣ *виждатъ* заминалитѣ задъ гроба наши братя, какво тѣ *знаатъ* положително, че хората сж безсмъртни, и при туй не твърдятъ че това сигурно убѣждение е само тѣхна лична привилегия, но че всѣки ще може да се убѣди въ това, ако извърши което се изисква като неизбѣжно условие. Никой нѣма право да отрича твърдението на Станлея и неговитѣ другари, че въ централна Африка има Лилипути (дребни човѣчета), до като не направи нуждното пътешествие до тамъ и провѣри самъ за себе си истиността на тѣхния разказъ. Никой не е правъ да отрича съществуването на бадилитѣ, за които говорятъ много учени мъже, само защото не ги вижда съ прости очи, прѣди да изпълни изискуемото се условие — да погледне прѣзъ микроскопъ. Днесъ малцина сж които могатъ да докажатъ, че земята се върти около слънцето, обаче никой не се съмнѣва въ твърдението на ученитѣ, защото всѣки знае, че въ университетитѣ се изучаватъ прѣдмети и се правятъ опити, съ които човѣкъ непрѣменно се убѣждава въ тази истина.

За истиността на едно твърдение се изискватъ три условия: 1. Това което се твърди да бжде *логично*, непротиворечиво съ знанията, които до сега имаме и съ фактитѣ на живота; 2. То трѣбва да се засвидѣтелствува отъ повече

*) C. W. Leadbeater, *The other Side of Death*, p. 442.

отъ двама души; и 3. Да бжде то достъпно за всѣко човѣшко същество, когато, разбира се, удовлетвори всички изискуеми условия. Безсмъртието на Човѣка най-пълно отговаря на тѣзи условия: 1. То е една напълно логична теория въ научно, религиозно, философско и морално отношение; 2. Ясновидцитѣ днесъ и въ миналото сж повече отъ двама и напълно заслужаватъ всѣко довѣрие; и 3. Тѣ ни даватъ най-подробно описание на *Плтя*, що трѣба да прѣмине всѣки, който иска да *види и се удѣди*. Този *Плтъ* на себекултура е едничкото условие за наблюдение на „невидимия“ миръ, както желѣзницата, парахода и колата сж еднички условия за виждане и убѣждение въ съществуването на Лилипутитѣ; тѣй както петнадесетъ години слѣдване по математиката и астрономията е едничко условие за да се достигне до убѣдението, че земята се върти около слънцето. Наистина, ние тукъ прѣминаваме въ областта на многонападаната, но никакъ не разбираана отъ нападателитѣ. Мистика; но може да твърди за нея, че тя е едно заблуждение, една себеизмама, само този, който е изслѣдвалъ нейнитѣ полета, падалъ е въ заблуда и подиръ това се е поправилъ и видѣлъ грѣшката. До тогава всѣко à priori отрицание е противно на истинския наученъ духъ, е спънка на прогреса. Защото ето що казва М-ръ Лидбетеръ на тѣзи прѣдрѣшающаи критици:

„Не може да кажатъ, че като мисля че зная тѣзи работи, може да съмъ обладанъ отъ халюцинация. Разбира се, теоретически това може да е тѣй; азъ може да съмъ халюциниранъ въ този моментъ, когато мисля, че пиша и моитѣ читатели може тоже да се намиратъ подъ обаянието на халюцинацията, когато мислятъ, че иматъ моята книга прѣдъ очитѣ си. Наистина, нѣкои философи разсждаватъ, че ние всичкитѣ сме халюцинирани; но ако ние наистина съществуваме, ако азъ съмъ написалъ и вие четете, тогава вѣрно е и това, че съмъ видѣлъ тѣзи нѣща и ги зная. Видѣлъ съмъ ги не единъ пхтъ; тѣ сж за менъ ежедневни факти. За мнозина наши другари тѣзи други области на Природата сж тѣй извѣстни, както сж улицитѣ на тѣхния градъ, и ние не можемъ да се съмнѣваме въ тѣхъ, както не може да се съмнѣва човѣкъ за града, въ който живѣе“.¹⁾

Софроний Никовъ.

¹⁾ Тамъ же.

С ъ н ъ .

Психоложки етюдь.

Още въ старо врѣме, прѣди да се разцвѣтятъ материялистичнитѣ убѣждения подѣ въздѣйствието на материалния напрѣдъкъ, вѣрвало се, че сънятъ е братъ на смъртъта. Почти у всеки народъ, колкото невѣжъ да се явявалъ той на историческата сцена, се е запазвало едно приблизително вѣрно сфащане на това духовно състояние — съня и, като сетнина нему, сж произлѣзли тълкованията на разни сънища и стхтното онова разбирање безсмъртието на душата. Ала редомъ съ тия тълкования си пробили нхтъ и много измислици. Нѣма нужда отъ посочване примѣри: приказкитѣ и народнитѣ сказания отъ което да е врѣме, разгледани внимателно, ще ни дадатъ достатъченъ материалъ за разбирање, какъ се е гледало на сънищата, тая тайнствена областъ, въ която човѣкъ прѣкарва почти третината отъ своя въплътенъ животъ и гдѣто духътъ губи понятията за врѣме и пространство. Библията е пълна съ сънища отъ староеврейската история. Египетъ, Вавилоноасирия и Китай сж отблѣзали въ своитѣ лѣтописи посоката на цѣли събития, опрѣдѣлани дрѣдварително чрѣзъ сънища. Старитѣ червенокожи върху изчезналия материкъ Атлантида сж се отнасяли много по сериозно къмъ появитѣ отъ тая областъ, отколкото кой да е съврѣмененъ ученъ. Да се говори ли за народитѣ отъ посетнѣшна епоха, чието „невѣжество“ не имъ бъркало да гадаятъ за отдѣлни случки на частни лица и обществени събития по сънищата или други личби? — Мисля, че нѣма нужда, тѣй като това би съставяло прѣдметъ на нѣкой обширенъ трактатъ по историята на съня, а не съкратенъ, въ сбита форма етюдь, имащъ само за цѣль да запознае духовѣдцитѣ съ схцината на занимавания ни дѣлъ отъ непознатото.

Какво нѣщо е сънь? Още по-добрѣ: що прѣдставя отъ себе си сънния образъ? — Духовото тѣло — звѣздицкѣтъ, въ своято втѣсненостъ и измѣстване частично отъ тѣлеснитѣ органи, образува нѣщо като пеперудовъ пашкулъ, невидимъ за очитѣ. Тоя пашкулъ отъ планетотвѣрни елементи, образувачи физическото тѣло, зема комахай всекога неправилно положение спрямо тѣлото, но въ всеки случай спазва връз-

ка съ най-важнитѣ му органи, така че само твърдѣ малка звѣздникова частъ се намира вънъ отъ физическото тѣло. Духътъ поради това става по свободенъ въ дѣйността си и съ присещата нему гѣвкостъ докарва въ трептене околдушника до 10 септалиона пжти въ секунда. Околдушникътъ значи, съ своитѣ частици ако мога по разбираемо за Васъ така да се изразя, се явява въ трептения съ рѣчената скоростъ — единица съ 19 нули за секунда, нѣщо което е недостъпно за разбираене отъ възпльтената човѣшка природа поради своята отвлеченостъ. И ето че тия развълнувани частици, що не трѣбва никакъ да се свеждатъ къмъ атомитѣ на материализма, се нареждатъ въ своя строго опрѣдѣленъ редъ отъ духовно естество и даватъ ония съчетания, що носятъ име съни образи. Душата, въ тѣсната смисълъ на тая дума, прониква въ звѣздниковитѣ съчетания и благодарение на свѣтлинносъзнателнитѣ си вълни освѣтява тѣхнитѣ кхтчета, изучава ги до подробности. Отъ наредбата на съннитѣ образи ставатъ най разнообразнитѣ сънища. Съннитѣ образи биватъ три вида:

1. Съни образи на звѣздникова двойникъ при въртенето му кръгово прѣдъ духовното зрѣние на спящия. Въ духовна смисълъ това е нѣщо като второ кръвообръщение, тоя именно процесъ на физическото тѣло, твърдѣ добрѣ извѣстенъ на анатомицитѣ.

Въ такъвъ случай образитѣ на запазенитѣ минали възпльтявания се явяватъ ясни и пълни, съ завършени очертания, повече смислени отколкото фантазични и по недостъпни за паметта. При такова състояние човѣкъ спи дълбоко, вижда много добрѣ всичко сънувано, ала не може да го запомни, понеже явленията ставатъ донѣкждѣ странично на познатото човѣку съзнание, което се явява като второ издание на схщинското, прѣцѣдено прѣзъ мрѣжата на организираната твърда материя. А схщинското съзнание, не ще съмнѣние, е верига на всички прѣкарани вече животи вкупомъ и редомъ. Слѣдовно, съннитѣ появи отъ тоя родъ се извършватъ или на прѣдѣла на послѣднодуховата способностъ за запомняне или, което е още по чисто, тия появи ставатъ задъ кръгозора на извѣстната възпльтеному паметъ.

2. Ако дневнитѣ впечатления, изчезнали кое забѣлѣзано кое не отъ окото на бодърствуващия човѣкъ, ако тѣ

сж добити вслѣдствие на голѣми душевни потреси, на трепети, що разиграватъ издѣно духосъзнателнитѣ вълни, — въ състояние на сънъ не е възможно, щото тия впечатления да не бждатъ увлѣчени въ стрѣмглавия струйовъртежъ на миналодуховитѣ жизнени появи, да бждатъ словени по закона за асоциациитѣ (съюзяването) на идеитѣ въ едно цѣло. Силата на тѣхното трептене е не по слаба отъ силата на поменатото по горѣ. Биватъ ли тѣ прѣобладаващи при дадена сънна картина, това изтъква тѣхната по устрѣмна трептливостъ; тѣ ставатъ отъ по голѣмото въртене още по способни да излизатъ начело на останалитѣ образи и напхти да внасятъ извѣстна мъглявостъ, бъркаща на смислената имъ прилика съ дѣйствителността.

3. Има трети родъ явления, достъпни за духовото око на сънъ, които не влизатъ прѣко въ струйовъртежа на образитѣ отъ деня или, безразлично, отъ минало възпльтяване. Ако до сега разгледанитѣ сж дѣло на волнодѣйнитѣ способности на духа, съчетаващи се въ цѣли редици най-разновидни и невъзможни гледки благодарение на трептенията, — появитѣ отъ третия родъ сж дѣло на външни разумни причини. Тука най забѣлѣзано дѣйствува закона за любовта. Явяването обикновено на умрѣли, близки намъ люде, на лица живи още, прѣдани на насъ, е въздѣйствие на тия образи върху полето на духовото зрѣние. Какъ става това? — Нашата мисль или, безразлично, тая на сънуваното макаръ далечно или близкостояще лице, покойно или живо, дѣйствува прѣзь пространството. Въздѣйствието е подобно на безжичния телеграфъ, ако се разгледа отъ гледна точка за разумеване прѣдъ раздалечини, но въ същностъ тукъ психическата сила работи обратно. Единъ създаденъ отъ духа образъ или мисль — форма прѣлетава съ невъобразима бързина пространството между двата мислящи поста. Когато стигне мѣстоназначението си, образътъ се отпечатва въ звѣздицкова двойникъ и става достъпенъ за зрѣнието на спящия. Въ всеки случай достигналиятъ и отразениятъ по такъвъ начинъ образъ не минава прѣдѣлитѣ на другитѣ появи: тѣ достигатъ само горния пластъ на струитѣ. Постоянно течеция се рой отъ впечатления, възпоминания и мисли изъ гнѣкитѣ околородушникови не могатъ да отслабятъ влиянието на дошлия отвѣнъ образъ. Последниятъ може дори да извика

сродни нему образи и картини споредъ закона за съюзяване на идеитѣ по подобие. Той застава на край звѣздника и, като паякъ върху паяджина, изкусно туря въ редъ, за поплъване и украса, извиканитѣ образи. Не ще съмнѣние, че единъ духъ, създава отъ мъртвата материя каквито желае образи. Единъ любещъ духъ, чрѣзъ срѣдоточване на дѣйното си внимание, твори себеподобни ликове до най-малкитѣ подробности; съ тѣхъ той може, щомъ желае да мами въплътения въ будно или спящо състояние. Безсъмнѣно при спящо състояние на негова любимецъ той по малко усилия, по малкъ трудъ употрѣбя за създаване достъпни нему образи. И това е понятно, тъй като сънното състояние, макаръ повече де се явява таково за благотворно въздѣйствие върху организираното материално тѣло, пакъ е състояние по близко на свободнодуховния животъ, отколкото на въплътения. И ако сънниятъ животъ не бѣ само прѣходъ отъ материалното къмъ духовното, той би ни се сторилъ обикновена реалность отъ рода на всѣкидневнитѣ, баналнитѣ; обаче, само това негово състояние на прѣходность го прави въ мъглявия взоръ на човѣка нѣщо чудато, невѣроятно, фантастично, слѣдователно и недѣйствително. Отъ ясното гледище на въземнитѣ животътъ на въплътения е също такъвъ чудатъ сънъ, една обширна галерия отъ невѣроподобни образи. Не подлежи на съмнѣние, вѣрвамъ, че единъ духъ вмѣсто да твори образи и ги праща прѣзъ разстояния, самъ се огражда съ лъчиста материя, която е, тъй да река, играчка въ неговитѣ ржѣ, съ която той разполага едва ли не капризно. Но колкото за въздѣйствуване върху въплътения миръ, тамъ нѣма никакво своеволие, а всичко е основано на разумни причини и цѣлесъобразность. Понеже границата между свободнодуховото и въплътеното състояние е съградена на цѣль редъ закони, допустимата отъ нѣкого капризность на духоветѣ се свежда до нула. Има случаи на силни физически появи отъ страна на духоветѣ, при които изтъква нѣкаква необузdana глумливостъ или желание за напакостяване, ала това ражда всѣкога въ послѣдица едно разумно начало.

Обикновено нѣщо е за единъ възвишенъ духъ въ сънно или будно състояние на своето въплѣтяване да въздѣйствува отъ много далечно разстояние, отъ една планета на

друга. Такова е въздѣйствието на Христа, който далечъ задъ прѣдѣлитѣ на земята слѣди съ туптящо сърдце вървежа на работитѣ върху своята любима планета и руши съ могущъ духовенъ замахъ трудноститѣ при новата си мисия.

Изброенитѣ по-горѣ състояния на сънность не се явяватъ въ сжщина строго раздѣлни едно отъ друго: обикновенитѣ тѣхенъ редъ е смѣсенъ, разбъркано е дневното съ минало прѣживѣното и външно духовото. При болестъ, когато звѣздникътъ е измѣстенъ отъ обикновенитѣ мѣста по тѣлото на човѣка, образитѣ на сънъ сж страхотни и мъчителни. Подъ влиянието на външенъ или вътрѣшенъ страхъ усилюва се усѣтно бърканицата на тия образи, които съврѣменитѣ учени така безмислено приписватъ та нѣкаква си отдѣлна душевна способность — фантазия.

Най послѣ, не може да се откаже физиологичното влияние на тѣлото върху съня и на многочисленитѣ други причини, свързани подъ понятието „човѣкъ“ съ това тѣло.

Нѣколко думи за значението на съня вънъ отъ отреденото му — да укрѣпва орждието на духовното азъ. Искамъ да кажа нѣщо за тълкованията на сънуваното. Както стана явно отъ горѣказаното, сънното състояние е синурътъ между възпльтената природа и волнодуховата, едно състояние — реалность, което — явно е — може да служи за проводникъ, за съобщаване между двата свѣта. Духоветѣ отдавна си служатъ съ него, използуватъ го. Човѣцитѣ още се двоумятъ. Вече е врѣме да се обърне внимание на съня. Всеко нѣщо сънувано, особно попадналото като метеоръ въ кръга на паметъта ни, би могло да ни послужи за свѣтилникъ по пътя къмъ ясновидството. Достатъчно е, човѣкъ да заблѣжи извѣстни връзки между нѣкой впечатлителенъ сънъ и прѣкараното, случилото се прѣзъ деня. Всекой пътъ той ще знае, при повтаране на сжщото, какво значение има сънуваното. Единъ примѣръ Н. * * * сънува ясенъ сънъ: яде, покаченъ върху високо дърво зелени плодове. Запомня добръ съня чрѣзъ припомнюване, веднага слѣдъ събуждането, всички обстоятелства и подробности. Внимава прѣзъ деня, какво ще се случи. Той, да речемъ, е прѣкаралъ прѣзъ сжщия день нѣкаква неприятность. Н. * * * тегли успоредица между случилото се и съня. Намира извѣстно сходство и изважда правило: всеки пътъ при подобни обстоятелства ще имамъ по-

добна на прѣкараната неприятность. И въ продължение на година той ще стане добъръ тълкователъ на сънищата си съ една поразителна точностъ, защото нѣкой неговъ приятелъ отъ въземнитѣ, желяйки да му помогне нѣкакъ и влѣзе въ сношение съ него, ще нагласи буквитѣ, отъ които сетнѣ ще се образуватъ думи за разбиране редицата отъ съннитѣ картини. Този родъ духопосрѣдство е лесенъ и достъпенъ всѣкому, безъ загуба на физически сили и страхуване отъ лоши духове.

Ако дори не се допуси намѣсата на духъ, пакъ тълкуването на сънищата е възможно поради самото естество на душата, особно на скритото „азъ“, макаръ и недостъпно странично на сегадѣйното съзнание, хвърля единъ видъ сѣнка върху това послѣдното, въобще върху цѣлия послѣденъ животъ. Още повече туй става на сънъ, гдѣто смѣсницата отъ минали впечатления и сегашни образуватъ по голѣмата частъ отъ съннитѣ образи. Животитѣ на миналото, като се отразяватъ смѣтно въ свѣсътъ на възпѣтления, даватъ въсмога да се сфине донѣкъдѣ посоката на бждната дѣйность, що се прѣдставя ясно на духа прѣди момента на прѣраждането, прѣди да се обгърне съ мжноподвижната вѣщественна одѣжда. Познаването бжднината по такъвъ начинъ се явява присъщо на всѣки свободенъ духъ, когато съзерцанието на сънѣ е само заничане въ тая бжднина прѣзъ отвора на окоلودушниковитѣ гѣнки.

(Написанъ посрѣдствомъ медиума А. К. отъ духътъ Лао).

Вълѣжка на Редакцията. — Въ тоя етюдъ (стр. 7) духътъ, като говори за вѣрванията на старитѣ народи въ сънищата, за гатва за червенитѣ американци, чийто прадѣди сѣ живѣли върху нѣкогашния изчезналъ въ водитѣ на Атлантическия океанъ материкъ. Тая загатка, обаче, е сѣщински фактъ: такъвъ материкъ, който е свързалъ Америка съ Стария Свѣтъ е имало; по него е цѣвтѣла първобитната култура на хората отъ червената раса. Това знание изключавъ загадъчността — отъ дѣ сѣ взели червенитѣ жители на Новия Свѣтъ (Америка).

Убѣжденията на З. Б. А. Годена.

До като той бѣ живѣ убѣжденията му не бѣха разбрани отъ обществото, нито той философствуваше върху тѣхъ. Съ хиляди пѣтя го прѣдставиха противницитѣ му хулители като спиритъ, като си го въобразяваха за такъвъ, или като материалистъ, който търси земнитѣ удоволствия.

Но послѣдното пада отъ само себе си, опровергано отъ дѣлата и списанията на Годена.

Относително спиратизъмътъ, или по добрѣ духовнанието, Годенъ го изучи както изучаваше всѣко нѣщо, което привличаше вниманието му; но далекъ той не се повлия отъ явленията, безъ да изпита и изслѣдва причинитѣ, като знаеше, че науката ще опрѣдѣли истинското естество на тия явления, щомъ поиска да приложи къмъ тѣхъ строгостта на своитѣ методи на изслѣждане.

За да посочимъ философското ориентиране на Годена трѣба да се отнесемъ до попрището му прѣзъ 1841 година, прѣзъ което врѣме се случва твърдѣ простъ, но станалъ при изключително състояния случай, който го принуди много да мисли.

Той прибиваваше тогава въ родното си село Ескехеръ, дѣто и започна поприще индустриалець, но септѣ (1846) се прѣнесе въ Гисъ.

Баща му и майка му живѣяха въ сѣщото село. Майка му бѣ болна и на постеля. Лѣкарътъ не разбра болѣстта ѝ, той я отдаваше на специално нервично състояние.

Единъ день, когато тя особно страдаше и баща му бѣ загриженъ и не знаеше що да стори, отиде да намѣри Годена въ работилницата му, и го покани да дойде при майка си, да намѣратъ нѣкакво срѣдство за облѣкчение.

Годенъ, отъ прочитане, бѣ добилъ вѣкакви понятия за магнетизъмътъ и намисли да прибѣгне къмъ

неговото дѣйствие, — понеже медицината бѣше бозсилна да покаже способъ на облѣкчение.

Той се приближи къмъ лѣглото на майка си, начна да я гледа съ сърдечно желание да ѝ произведе покой и улѣкчение, прострѣ рѣцѣ надъ нея и направи нѣколко паси. Баща му слѣдваше заинтересованъ движенията на Андрея Годенъ.

Незабавно болната почувствува упражненото влияние отъ сина си, и въ нѣколко минути взе свършенъ успокоителенъ образъ и има видѣние.

Съ затворени очи тя начна да говори съ Годена, като му казваше, че тя е видѣла това, що бѣ искала. Годенъ я разпитваше върху вслѣдствието на болката и доби отъ нея показание върху по добрия способъ за лѣкуване.

Като слѣдваше да намагнетисва Годенъ се досети да контролира ясновидството на болната, като зададе нѣколко въпроси за провѣрка.

Така, той попита: Колко е часътъ?

Слѣдъ явни усилия, болната отговори затруднително: „не мога да кажа“.

Като бѣ изложена неблагоприятно, Годенъ помисли, че майка му намира може би, разлика между забѣлѣзания часъ на часовника въ кѣщата (часовника който се намираще въ съсѣдната стая) и часа отбѣлѣженъ отъ общия часовникъ.

Годенъ кимна на баща си да отиде да контролира въ другата стая часа, като едновременно помоли болната да каже кой е часа по *часовника на кѣщата?*

„2 часа и 20“, отговори живо на Годенъ майка му. Часътъ бѣше точно толкова на кѣщния часовникъ.

Опрѣдѣления отговоръ направи живо впечатление на Годена. Майка му, проста и бѣдна селѣнка, не е знаела, че часътъ е раздѣленъ на минути, защото тя знаеше само четвъртъ и половина.

Подиръ кратко замислюване, Годенъ пожела да види дали майка му ще може също да каже нѣщо за нѣкои бѣдни случаи?

Празничния день на селото приближаваше, а то-

гава празниците бѣха за фамилията единъ случай да се понавидятъ съ тѣзи, които бѣха въ селото.

За туй Годенъ попита майка си, дали нѣкой отъ фамилията ще дойде да ги навиди послучай на празника?

«Да», каза майка му, като позабави да изрече мисълта си „ще дойде Мариана“. (Мариана бѣше братова жена на г-жа Годенъ). „А на кой часъ ще пристигне тя?“ попита Годенъ.

Болната, все тиха въ своето лѣгло, види се, че отъ ново начева да търси, послѣ, както по рано, същото безпокойствие се изобрази въ чъртитѣ на лицето ѝ.

— «Кой ще бѣде часътъ, на нашия часовникъ, когато тя ще дойде?» запита живо Годенъ.

Годенъ забѣлѣжи отговора и прѣкрати сеанса на магнетизма. Но той бѣ силно впечатленъ отъ казането на майка му и много заинтересуванъ за слѣдствието на случката, понеже Мариана бѣ възрастна — около 50 годишна; той трѣбваше да дойде отъ селото Буе за селото Ескехеръ дѣто обитаваше фамилията Годенъ, като изходи пешкомъ нѣколко километри.

Съ хиляди причини можаха да ускорятъ или да забъснятъ нейното дохождане и съ това да измѣнятъ опрѣдѣления часъ, ако прѣдположехме, че Мариана ще дойде въ сѣщия опрѣдѣленъ день.

Слѣдвателно, върху това никой прѣдварително не знаеше нищо. Въ тѣзи врѣмена незнанието бѣше главно нѣщо, защото сродниците не си никакъ пишаха за фамилиарни работи. Празника бѣ причината да дойде който можаше.

На опрѣдѣления день, Годенъ дойде отъ рано въ бащиния си домъ — и застава, тѣй щото да може да вижда едновременно входа въ дома и часа на часовника — и чакаше.

Въ опрѣдѣления часъ, Мариана се появи и тури ржка върху ключалката на пѣтната врата.

Туй точно изпълване на прѣдсказаното дѣло — прѣдсказано въ състояние на бистра ясностъ и безъ никакво посрѣдничество между него и майка му, която

той познаваше както себе си — направи такова впечатление на Годена, щото обстоятелствата се отпечатиха неизличително въ паметъ му за да не ги прѣдаде.

Като поднови фазитѣ на явленито, Годенъ се питаше: какво нѣщо е мигнетизма? Какъ волята при спокойствие и улѣгчение на едного да установява бѣднитѣ дѣйствия?

Като чуваше майка си да му казва «че тя вижда това, което иска» и да може да прѣдписва като какво улѣчение да се слѣдва за да се побѣди злото, той си казваше: съществото, върху което се дѣствува придобива ли прибавка отъ познания? Какъ е възможно това?

Като гледаше майка си да прави усилия за да прочете часа когато я запитваше, той се запитваше: каква свобода има силата на виждането?

И слѣдствията отъ подобна свобода смущаваха мисълта му.

Същото бѣше и съ точно прѣдвижданото дохождане на Мариана. Какъ да го изтълкува? Противенъ на фатализма, Годенъ си казваше:

Интелигентността може ли да проникне въ каквѣ и да е същественъ планъ, отъ материалния животъ — така, както мисълта въ изпълнението и сфащане въ този планъ причинитѣ на притотвянитѣ дѣйствия?

По тоя начинъ на тѣлесно освобождение, съществото бива по прѣчистено, по просветено: то схваща необикновени нѣща.

Годенъ държеше тия нѣща на паметъ, и като ги изпита въ твърдѣ добри обстоятелства — изоставя ги безъ да имъ бѣ изнамѣрилъ нѣкакво тълкование.

Прѣзъ 1842 година Годенъ влѣзе въ Социалното училище, въ което намѣри, освѣнъ разни вѣстници и книги, още и изложението на социалната наука отъ Карла Фуриеръ, и философическитѣ данни и съчененията на Еммануила Сведенборгъ.

Когато работитѣ му го призоваваха да отиде въ Парижъ, той не испущаше случай да не отиде въ сѣдалището на Школата. . . . На 13 августъ, по обичая си, отиде тамъ, и намѣри своитѣ съученици заняти,

както разказватъ въ съчиненията си Евгени Нусъ, единъ отъ тѣхъ, съ *нѣща за онзи свѣтъ*: въртенето на масата, говоренето на масата, диктовкитѣ, и пр. . .

Нѣщата сж познати твърдѣ добрѣ, та не е потрѣбно да обясняваме.

Нѣколцина полагаха ржцѣ върху масата и подиръ малко тя начваше да се върти и да удря съ кракътъ си изискваното число пѣти, за да покаже буквитѣ на азбуката, и тѣй става съобщителенъ инструментъ между присѣтствующитѣ и интелегентната сила, която се явява и се оказва, че е вѣнъ отъ кржжюка.

Първитѣ, отъ този родъ, явления се появиха описани въ американскитѣ вѣстници, отъ дѣто и се разпрѣснаха по цѣла Европа.

Годенъ, увѣдоменъ отъ своитѣ колеги за новитѣ дѣйствия, се покани да положи самъ ржцѣтѣ си върху масата наедно съ едно друго лице.

Масата удари изискуемитѣ удари, за да се състави това изражение: «Богъ твори това».

Колко и неумѣстно да бѣше прѣдложението, придобития му начинъ занима Годена. Отъ магнетическия случай, който се случи между майка му и него — при тѣй поразителни състояния, той си бѣше съставилъ идеята върху съществуването на особни сили, на които трѣбва да се откриятъ законитѣ; и когато той прочете сетнѣ списанието на Карла Фуриеръ, и членовѣтѣ които се отнасяха до Сведенборговата философия, тамъ той намѣри показание, че се намира въ всѣко едного отъ насъ единъ невѣсомъ организмъ — като двойно материално тѣло.

Ако дѣйствително, мислѣше той, човѣка, тѣй както го потвърждава Фуриеръ, съществува смѣнливо въ една срѣда отъ материална материя, и въ тѣло невѣсомо, не е ли възможно да се свържатъ тѣзи двѣ състояние на съществувание по единъ явенъ начинъ? Съ невѣсомия организмъ не можемъ ли, още отъ земния животъ, въ извѣстни състояния, да имаме достъпъ въ друга непозната срѣда? ■ понеже същия организмъ прѣдсѣдателствува чрѣзъ нервическата сис-

тема въ дѣйствиата на нашето тѣло, не може ли той да послужи като посрѣдникъ между двата свѣта?

Подъ влиянието на тѣзи идеи, като се върна у дома си въ Гизъ, той потърси да произведе уединено явлението, що въ Парижъ се извърши. Той сполучи.

Но, много на скоро, той намѣри несносенъ начина на удрението толкова пжти, колкото е нужно да се покаже буквата, за да се произведе дума.

Той намисли да устрои единъ видъ кадранъ върху когото бѣха написани 25 букви, цифритѣ отъ 1 до 9, нулата, наконецъ думитѣ: да, не.

Въ срѣдата на кадрана имаше указателна срѣлка, която се движеше, отиваше и се върщаше, по срѣдствомъ една дъсчица, върху която се поставяха ржцѣтѣ.

Съобщенията ставаха както съ масата, само че тукъ тѣ ставаха много бърже. Послѣ Годенъ построи единъ втори инструментъ, когото изпрати на своитѣ инициатори.

Въ списанието на Евгения Нусъ, се разказва, че и р-жа де Жирарденъ (Делфинъ Ге) се занимавала, и тя тоже, съ туй удивително явление. Членоветѣ отъ Сосиетарната школа бѣха въ съобщение съ нея; тѣ ѝ заеха пратения кадранъ отъ Годена, и тя тоже доби съобщения съ тозъ инструментъ.

По бързъ начинъ за съобщение съ непозната сила се разгласи наскоро: нѣкои лица имаха идеята да взематъ единъ моливъ, да положатъ ржката си върху една книга и да я оставатъ съвършено на потика ако съществува потикъ. Опита сполучи. Евгени Нусъ, въ показаното списание, разказва какъ Бруниеръ, единъ отъ членоветѣ на Сосиетарната школа, стана, по тозъ начинъ, пишущъ медиумъ.

Въ врѣме когато тѣзи дѣйствиа се произвеждаха главатаря на Сосиетарната школа, Викторъ Консидерантъ, бѣше се завърналъ отъ изслѣдванието въ Тексасъ, и се бѣше остановилъ въ Белгия.

Неговото завърщане стана въ края на мѣсець августъ 1854. Въ слѣдущия — септември, на 16, Годенъ му писа за новитѣ явления.

Годенъ разказваше за своето посветяване въ тайната; той обясни идеитѣ що имаше касателно до магнетизма и относителната възможность между хората, и съществата, които ще се упражнятъ въ една прѣвъзходна срѣдина за насъ.

Послѣ той тълкува инструмента, който той устрои и, наконецъ, че се сдобилъ, посредствомъ тозъ инструментъ, съ спѣциални рѣчи, изъ между съобщенията, като, че самия Консидерантъ ги е говорилъ.

Дѣлото бѣше тѣй изобразено, щото Годенъ се питаше да не би да се е осъществилъ нѣкой безъ жица телеграфъ, ако Консидерантъ не е донесалъ отъ Америка нѣкой познание, и свършва, като молеше коресподента си да му даде едно обяснение по това.

Въ сщия день, въ едно писмо, що той написа на Кантагрелъ, Годенъ загатнува на Викторъ Хеннекенъ забѣлѣжителенъ членъ отъ Сосиетарната школа, и изяснява страха, че нѣма тамъ никакви мистификации въ всичко това. Той казва, отъ своя страна, да е получилъ, или чрѣзъ кадрана си, или чрѣзъ едно автоматическо писание, съобщения отъ съкакво естество и нѣкои твърдѣ нередовни, и прч. . . .

Лишенъ свършено отъ явленията, които интригуваха Годена, Консидерантъ му отговори; но съобщенията що Годенъ получаваше бѣха такива, щото той дълго врѣме, постоянстваше да ги отдава на Консидеранта; наконецъ той узна лопата основа на своето тълкуване.

На 4 февруари 1855, той отправи едно писмо до Консидеранта, въ края на което Годенъ пише:

«Не мога да се удържа, безъ да се засмѣя, като помисля на упорството съ което азъ гледахъ на васъ въпрѣки вашитѣ отрицания, като на единъ главенъ дѣець въ явленията на които азъ бѣхъ и свидѣтель. . .»

Прѣдложенията които бѣха поставени, въ това врѣме отъ разни автори, да изтъкуватъ явленията, не задоволяваха никакъ Годена; той желаше това да стане чрѣзъ едно дѣйствие свързано съ спиритизма и магнетизма.

Това, що бѣ се появило помежду майка му и него, го полагаше на една специална почва: виждаше му се че като се личността отъ материално покривало, придобива единъ неизразимъ тѣткъ организъмъ, чрѣзъ който може да влѣзе въ съобщение съ своитѣ подобни, и да се упражнява въ поприще на свободно дѣйствие съ тѣзъ нови кондиции. Свойствената длъжностъ съставляваше особата, и това свойство не ще може, споредъ него, да бѣде унищожено; то остава въ постъпенно развитие на горѣ или на долу.

Слѣдовно, той слѣдваше да изучава дѣлата, когато имаше случай, увѣренъ, че науката ще вникне единъ день въ тая областъ, познанието на която ще принесе голѣмо добро за обществото изобщо.

Прѣв. Д-ръ М-вичъ.

Гласътъ на фактитѣ.

Видѣнието на Кралъ Карлъ XI Шведски.

Изъ книгата на Жюльесъ Лермишъ, „Откровенията за тайнитѣ на смъртта и живота“

„Азъ Карлъ XI, кралъ на Шведия на 16 сръщцу 17 септември 1676 г. бѣхъ обезпокоенъ много повече отъ колкото други пѣтъ отъ мрачни мисли. Събудихъ се въ 11^{1/2} часътъ и като повдигнахъ очи случайно къмъ прозорецътъ на дворцовата зала, съгледахъ, че бѣ силно освѣтлена. Казахъ на канцелара си Белке, които се намираше въ стаята ми:— „Какво значи тая свѣтлина въ залата — мисля, че има пожаръ тамъ“. Но той ми отговори:— „Не, Ваше Величество, мѣсечината ще да се отразява отъ прозореца на залата“.

Азъ се задоволихъ отъ тоя отговоръ и се обърнахъ къмъ стѣната за да намѣря малко спокойствие. Но въ душата си имахъ голѣма тревога. Обърнахъ се отново и съгледахъ сжщия блѣсъкъ на прозорецътъ и рѣкохъ: «Това не е читава работа». Любезния канцлеръ ми пакъ каза, че то е отъ мѣсечината. Въ тоя моментъ влѣзе съвѣтника Белке да попита за мене. Попитахъ тоя отличенъ човѣкъ не вижда ли въ залата

нѣщо като пожаръ! Той ми отговори слѣдъ нѣма пауза: „Слава Богу не, — нѣма нищо! Лунната свѣтлина е причина да мислимъ, че има свѣтлина въ залата. Азъ се успокоихъ малко, но слѣдъ като погледнахъ отново, ми се стори, като че има хора въ нея. Станахъ, облѣкохъ си халатътъ, отворихъ прозореца и видѣхъ множество свѣщи да горатъ въ залата и рѣкохъ: «Любезни ми служители, тази работа не е читава». Вие знаете, че който се бои отъ Бога, нѣма страхъ отъ нищо въ свѣта. Азъ искамъ да ида тамъ за да узная какво е това.

Заповѣдахъ на присъствувавшитѣ да слѣзнатъ при домакинътъ да му кажатъ да дойде съ ключоветѣ. Слѣдъ като бѣ дошелъ, отидохъ въ тайния коридоръ, който води чрѣзъ стаята ми отъ дѣсно на спалнята на Густавъ Криксонъ¹⁾. Като бѣхме въ коридора помолихъ домакина да отвори вратата, но той отъ страхъ се моляше за милостъ — да не искамъ отъ него това. За това помолихъ канцлера за тая цѣль, но и той не иска да ми изпълне желанието. Тогава помолихъ свѣтника Окстенстерна, който отъ нищо се не боеше, да отвори той вратата; но той ми отвори: „Азъ веднажъ съмъ се заклѣлъ да дамъ тѣлото и кръвта си за Ваше Величество, но не съмъ се клѣлъ тая врата да отворя. И азъ се поколебахъ. Но като събрахъ всичката си дързостъ, земахъ ключоветѣ, отворихъ вратата, и намѣрихъ, че всичко въ прѣдния входъ, даже и пода, бѣ покрито съ черно. Азъ и всички присъстващи треперяхме. Приблжихъ къмъ вратата на залата. Дадохъ заповѣдъ отново на домакинътъ да отключи; но той ме помоли да не искамъ отъ него тая длъжностъ. Слѣдъ това помолихъ другитѣ окръжжания; но и тѣ казаха да благовола да имъ опроста подобно желание. Взехъ ключоветѣ и отключихъ вратата. Като вдигнахъ кракъ за да прѣкрача въ залата, смутихъ се и дръпнахъ кракътъ си назадъ; поколебахъ се за единъ моментъ; но рѣкохъ тогава: «Господа ако желаете да ме придружите, то ще видимъ какво се върши тукъ; може би, добрия Богъ иска да ни открие

¹⁾ Кралски принцъ.

нѣщо». Всички ми отговориха тихичко: „Да!“ И ние влѣзнахме.

„Видѣхме голѣма маса, около която сѣдѣха шестнайсетъ възстари хора съ достойна външностъ. Всѣки отъ тѣхъ имаше книга прѣдъ себе си. Срѣдъ тѣхъ сѣдеше младъ кралъ отъ 16—17 години, съ корона на глава и скиптеръ въ рѣка. Отъ дѣсната му страна сѣдеше господинъ съ високъ ръстъ и хубаво лице — приблизително 40 годишенъ. Лицето му изразяваше честностъ. Край него бѣ човѣкъ на 70 години. Съгледахъ, че младиятъ кралъ нѣколко пѣти поклащаше глава, а сѣдящитѣ около му удряха съ рѣцѣ върху книгитѣ си, които лѣжаха прѣдъ тѣхъ. Възвърнахъ очи и видѣхъ до масата единъ пѣнъ и джелати съ запрѣтнати рѣкави; тѣ една слѣдъ друга отсичаха човѣшки глави, тѣй щото течеше кръвъ по подътъ. Богъ ми е свидѣтель, че азъ почувствахъ тогава нѣщо повече отъ страхъ. Погледнахъ си чехлитѣ дали ме е залѣла кръвъ, но не бѣ стигнала още до мене. Тѣзи, що бѣха обезглавени, бѣха повечето млади аристократи. Азъ възведохъ очи и видѣхъ въ жгѣла единъ почти гѣтнатъ тронъ и до него стоеше човѣкъ, който изглеждаше да е владѣтеля — приблизително 40 годишенъ. Азъ треперяхъ отъ страхъ: оттеглихъ се къмъ вратата и извикахъ: „Кой е гласътъ на господаря, който трѣба да чуя. О Боже! кога ще стане всичко това?“ Не ми се отговори; но младия кралъ заклати нѣколко пѣти глава, а мжжетѣ наоколо още по силно бияха върху книгитѣ си. Азъ викнахъ съ още по високъ гласъ: „О Боже, кога това ще се случи? Стори тая милостъ, Господи, да ни кажешъ какъ да се отнесемъ?“

„Сега ми отговори младия кралъ: «Това не ще да се случи прѣзъ твоя животъ, но съ шестнадесетия владѣтель слѣдъ тебе. Той ще има възрастта и лицето, което въ мене виждашъ. Тоя, до менъ стоящия, показва, какъвъ ще изгледва негова опекунъ и тронътъ ще бѣде въ послѣднитѣ години на опекунството му близо на гѣтване чрѣзъ нѣколко млади аристократи. Но тогава опекунътъ, който ще да е прѣслѣдвалъ младиятъ кралъ, ще съзнае своята задача и ще за-

крѣпи тронътъ отново. Тѣй щото не ще да е имало по великъ кралъ отъ тоя въ Шведия, както този, тѣй и слѣдъ него нѣма по-голѣмъ да има. Народътъ ще бѣде подъ скиптерътъ му щастливъ. И тоя кралъ ще достигне извънредна старостъ. Той ще остави кралството безъ дългове и ще остави нѣколко милиони въ държавното съкровище. Но прѣди да се закрѣпи той на своятъ си тронъ, ще трѣба потоци кръвь да потекатъ, както никога прѣди и слѣдъ това въ Шведия. Остави му като кралъ на Шведия добритѣ си съвѣти“.

«Слѣдъ като каза това, всичко се заругби и свѣщитѣ ораснаха въ залата. Ний се върнахме съ най-голѣмо очудване, както всѣки може да си прѣдстави и като минахме пакъ прѣзъ черно драпираното антре и това се бѣ заругбило — всичко бѣ въ обикновения си редъ. Завърнахме се въ моята стая и тамъ седнахъ да напиша повѣстѣта, колкото можахъ. Всичко това е вѣрно. азъ го потвърждавамъ съ клѣтвата си — «тѣй вѣрно Богъ да ми помогне».

Карлъ XI, настоящия Кралъ отъ Шведия.

«Тия, що на това мѣсто бѣхме свидѣтели, видѣхме всичко това тѣй, както Негово Величество го е написалъ. И ние потвърждаваме изложеното съ клѣтвата си — „тѣй вѣрно Богъ да ни помогне»

Карлъ Белке, канцлеръ,
Н. В. Белке, съвѣтникъ,
А. Оксенстернъ, съвѣтникъ,
Петръ Грацсленъ, домакинъ.

Тоя документъ, находящъ се въ кралската архива, който е неоспорима сжщностъ, го е публикувалъ Карлсонъ въ Шведската история. Нима случайно може да сжществува нѣщо свѣрхестествено?

Ясновидство въ будность.

(Изъ Recherches sur la Médiumnité отъ Gabriel Delanne).

Ясновидѣние, или двойно виждане, е способностъ да придобиваме познание безъ да чувстваме влиянието на мисльта на присѣтствувавшитѣ лица и безъ да си служимъ съ органитѣ на чувствата. Упражнението

на тая способностъ може да се констатира въ будно състояние, въ обикновенъ сънъ и въ врѣме на придивиканъ, или естественъ сомнамбулизмъ.

Прѣзъ цѣлата древностъ сж вѣрвали, че извѣстни прочути лица сж притежавали тая способностъ. Аполониусъ Тианъ¹⁾, спорѣдъ Филостратъ²⁾, описваше отъ Ефесъ, въ момента на самото извършване, убийството на Домитиена отъ Стефаниусъ. Съврѣмената критика е поставила тоя фактъ, както много други, въ отдѣлтѣ на легендитѣ, поради своята некъдърностъ да го обясни; но понеже въ наше врѣме се наблюдаватъ подобни факти, има основание да се вѣрва, че старитѣ разкази не сж били всички фикция и, че тѣ доказватъ общността на тая спобностъ. Историята на Сведенборгъ ни прѣдставя бѣлѣжитѣ случай отъ ясно-видство, който ний ще съобщимъ, защото е билъ контролиранъ отъ самия Кантъ. Ето въ нѣколко думи какъ великия германски философъ дава отчетъ за това изслѣждане: (цѣлнитѣ съчинения на Канта III т. 88 стр.)

За да ви дамъ, драга госпожице,³⁾ нѣколко случаи за оцѣнка (касателно способнитѣ на Сведенборгъ⁴⁾), за които още има много живи свидѣтели и че лицето, което ми ги е прѣдало, е могло да ги провѣри на самото мѣсто, благоволете да ми позволите да ви запозная съ слѣдния фактъ.

Факта, който слѣдва, ми се вижда да има голѣма доказателна сила и трѣба да прѣкрати пхтѣтъ на всѣко съмнѣние. Това е било въ 1754 година, когато г. Сведенборгъ къмъ края на мѣсець септември една сжбота, на 4 часѣтъ вечерьта, връщайки се отъ Англия, слѣзаль въ Готенбургъ. Г-нъ Вилиямъ Кастетъ го поканилъ въ кжщата си, заедно съ общество отъ петнадесетъ души. Вечерьта по 6 часѣтъ г. Сведенборгъ, който бѣ излѣзаль, повърна се въ салона поблѣднѣлъ и втрѣщентъ отъ страхъ и казва, че въ сж-

¹⁾ Прочутъ грѣцки философъ, Петагоровъ ученикъ, който правилъ различни чудеса, които язичницитѣ туряли въ паралелъ съ Христовитѣ. (Умрѣлъ 97 слѣдъ Христа).

²⁾ Прочутъ грѣцки писателъ отъ II и III вѣкѣ.

³⁾ Писмо отъ Кантъ до г-ца Charlotte de Knoblock.

⁴⁾ Шведски мистически философъ (1688—1772).

щия моментъ въ Стокхолмъ избухналъ пожаръ въ „Зюдермаунъ“ и че огньтъ се разпростира съ устрѣмъ къмъ кжщата му. Той бѣ много разтревоженъ (трѣба да припомнимъ, че кжщата на Сведенборгъ бѣ построена по особенъ начинъ за да улеснява съобщенията си съ духоветѣ) и излиза нѣколко пѣти и каза, че вече кжщата на единъ отъ неговитѣ приятели, когато той наименува е обърната на пепель и, че неговата собствена е въ опасностъ. На 8 часътъ слѣдъ друго излазяне, той се повърна и каза съ радостъ:

„Слава Богу! пожарътъ е изгасналъ на третата врата, що отстои отъ моята“.

Тая новина развълнува цѣлото събрание както и цѣлия градъ. Сжщата вечеръ даже увѣдомиха за това и управителя. Въ недѣля зараньта Сведенборгъ бѣ повиканъ при тоя чиновникъ, който го разпита за случая. Сведенборгъ описа точно пожарътъ, неговото започване, краятъ му и продължителността. Въ сжщия денъ новината се разпространи въ цѣлия градъ, който се развълнува, толкова повече, че управителя даде внимание на това, мнозина се загрижиха за имотитѣ си и за своитѣ приятели въ Стокхолмъ. Въ понедеѣльникъ вечеръ пристигна куриеръ отъ Стокхолмъ, изпратенъ въ врѣме на пожарътъ. Въ писмата бѣ описанъ пожарътъ точно по горѣизложения начинъ. Въ вторникъ зараньта пристига при управителя царски куриеръ съ рапортъ за пожарътъ, за загубата, що бѣ причинилъ и за кжщитѣ, що бѣ засѣгналъ. Описанието въ рапорта съвършено се схождаше съ онова на Сведенборгъ. И въ дѣйствителностъ пожарътъ билъ загасенъ по 8 часътъ, (както бѣ видѣлъ Сведенборгъ.)

Какво може да се противопостави на автентичността на тази случка? Приятельтъ, който ми пише, е изслѣдвалъ всичко това не само въ Стокхолмъ, но отъ прѣди два мѣсеца и въ Готембургъ даже; тамъ той познава добръ най-бѣлѣжититѣ кжщи и е можалъ да се увѣдоми напълно отъ цѣлъ единъ градъ, въ който живѣятъ още много отъ очевидцитѣ свидѣтели, благодарение на малкото изтекло врѣме отъ 1756 година.“

Появление духътъ на Наполеона.

(Изъ опититѣ на Douglas Home).

Хомъ посѣщавалъ прѣзъ 1857 год. много пѣти Тюлериитѣ, дѣто ставаха сеанси. Тамъ се движеха вѣщи и носяха прѣзъ въздухътъ; сѣщо и Хомъ биде повдигнатъ отъ дюшемето. Прѣдъ присѣтствувавшия тамъ принцъ Муратъ се движиха махалата на часовницитѣ или пѣкъ се запираха и въ двѣтѣ зали и то спорѣдъ заповѣдта на Хома. Като повдигаше само рѣка къмъ тѣхъ, веднага звънцитѣ въ цѣлата кѣща почваха да звънятъ, понсквани тѣ отъ присѣтствувашиитѣ нѣща се прѣнасяха. Единъ клавиръ изсвири нѣколко пожелани пиеси. Вратитѣ биваха веднага разтваряни и затваряни. Свѣщитѣ се огасваха и запалваха пакъ. Въ Тюлериитѣ седѣха въ тоя часъ Наполеонъ III, царицата и херцога отъ Монтебелю, заедно съ Хомъ. Внезапно се видѣ една рѣка, която фана перото, що се намираше на масата, затопи го въ мастилницата и написа името на Наполеонъ I съ неговия почеркъ. Царьтъ пожела да целуне тая рѣка и въ часътъ тя прилѣтява къмъ устнитѣ негови, както и къмъ тия на царицата.

Материализация и дематериализация

на неудушевени прѣдмети.¹⁾

отъ А. Н. Аксаковъ.

Не забравямъ, че съмъ длъженъ да говоря за тоя прѣдметъ единствено отъ гледна точка на халюционната хипотеза. Г-нъ Хартманъ не признава свидѣтелството на чувствата: зрѣние и осезание, даже когато едното подкрѣпя другото и се разказва едноврѣменно отъ нѣколко лица. Материализацията на какъвто и да било прѣдметъ въ очитѣ на самитѣ свидѣтели и неговата постъпенна дематериализация, наблюдавана отъ сжщитѣ тѣзи лица, — що за обикновенния разумъ и опитъ сж върхъ на исканитѣ доказателства, и що не еднажъ сж имали мѣсто въ медиомичнитѣ сеанси — сж за г. Хартмана само поради това халюцинация. Слѣдовно, азъ съмъ длъженъ да се домогна да докажа това явление посрѣдствомъ слѣдитѣ, що оставатъ отъ него, що не изчезватъ и които единчки би били положително непрѣходяща, а прибивающа материализация. Но тукъ самото доказателство съвършено прѣстава по тази именно причина да бжде доказателно, понеже бжди ли прѣдмета веднажъ материализиранъ, въ нищо се не отличава отъ кой да е други прѣдметъ. По тоя начинъ доказателството на явленията, не би имало друго основание, освѣнъ туй, на което се опира и явлението — проникване въ материята, т. е. човѣшкото

---

1) Прѣзъ втората годишнина на „Видѣлина“ ние печатахме подъ заглавие: „Анимизъмъ и Спиритизъмъ“ материала, що прѣдшествова настоящата глава отъ съчинението на г. Аксакова. Абонатитѣ, които наново се записватъ, ако желаятъ, могатъ да си доставятъ и ланското течение, за да иматъ редовно помѣнати материалъ отъ това съчинение. Слѣдъ година, обаче, цѣлия I томъ ще бжде готовъ въ отдѣлни екземпляри.

свидѣтелство; като се основавамъ на него азъ се надѣвамъ, че ще да имамъ възможностъ да прѣдставя нѣколко факта доволно задоволителни.

Тукъ насъ ни иде на помощъ трансценденталната фотография; въ нея ние имаме принципиално и положително доказателство на невидимата материализация на различни неодушевени прѣдмети, между които отъ всичко най-много се срѣщатъ тъкани и цвѣтове. Гл. образитѣ въ фототипитѣ, табл. V-а и VI-а. Тъканитѣ, изобразявани на тия фотографии, не прѣдставятъ въ по-голѣмата си частъ, нищо особно, макаръ по нѣкога да има и изключения; тѣй, напр., г. Галонъ свидѣтельствува, че на една отъ фотографиитѣ на Мумлера, която изобразява Ливермора наедно съ покойната му жена, за което ние говорихме по-горѣ, „драпировката на спиритичната фигура била отъ най-тънка, изящна тъканъ и подъ микроскопа отъ всичко най-добрѣ напомняла красотата на рисунка на пеперудени крила („Spiritualist“, 1877 г., I, стр. 239). Ние сжщо спомѣнахме по-горѣ, че на една отъ фотографиитѣ получени отъ Слейтъра, „изображението на позирания било изкусно повито въ прозрачна тантела, която при внимателно разгледване се оказва състояща отъ колелца съ разни величини, съвършено не прилични на тантелата, що обикновено се е приготвявала“.

Като се рѣководимъ отъ тия антицеденти, ние имаме право да заключимъ, че явленията материализация на тия прѣдмети трѣба да иматъ мѣсто и въ областта на материализация, достъпна за нашитѣ външни чувства. И, наистина, въ областта на медиумичната феноменология ние намираме не малко описания на материализирани тъкани и цвѣтове. Фактитѣ за приносъ на тия прѣдмети, при условия изключаящи всеѣкаква възможностъ за измама, сж твърдѣ многочислени, и тѣй като Хартманъ не се изказва противъ реалността на тия явления, то и менъ не прѣдстои да го потвърждавамъ съ цитати на такъвъ родъ опити. Изпърво прѣдполагали, че облѣклото на материализираниитѣ фигури сж отъ свѣрхчувствено произхождение, но скоро дошли да различаватъ между трансценден-

талнитѣ приноси на тъкани и врѣменната имъ материализация, въ тѣсната смисълъ на тая дума. Първото отъ тия явления, както ние вече видѣхме, се явява прѣдшественикѣ на второто и съ това послѣдното намъ прѣдстои да се занимаемъ. Ние дойдохме логически до хипотезата, че явлението на материализацията може да произлезе за смѣтка на дадения прѣдметъ безъ пълната му дематериализация. И, като се сѣди по думитѣ на разумнитѣ сили, що произвеждатъ тия явления, тѣй то произхожда. По тоя начинъ, врѣменната материализация на тъканъ се извършва за смѣтка на тъканъта, носяна отъ присъстващитѣ. Тъканъта служи на медиума за материализиране на тъканъ. Ето що азъ намирамъ за туѣ въ едно съобщение: „Не е възможно да се създаде подобенъ материалъ, ако съответния материалъ го нѣма медиума или присъстваващитѣ, понеже всѣка вѣщъ въ материалния миръ има своето съответствие въ духовния. Обикновено се избира бѣлата, но ако се намиратъ въ стаята на сеанса растителни краски, то почти всѣки отъ насъ може да измѣни своето бѣло облѣкло въ цвѣтътъ на тия краски; при нѣколко упражнения тоя опитъ може пакъ да бѣде направенъ прѣдъ очитѣ на присъстващитѣ, както съ тъканъ отъ насъ материализирана, тѣй и съ тъканъ приготвена въ нашия миръ („Spiritualist“ 1878, I стр. 15).

Извѣстенъ ми е само единъ опитъ въ това направление, извършенъ отъ м-ръ Клифордъ Смитъ при помощта на трансценденталната фотография. Цѣльта на опита е билъ да докаже трансценденталната материализация на тъканъта за смѣтка на естествена тъканъ, като е трѣбало да направи изводъ отъ тая послѣдната. Като се приготвявалъ да пристѣпи къмъ тоя опитъ м-ръ Смитъ взелъ отъ домътъ си съ себе своята вълнена покривка за маса и наедно съ м-ра Уилямсонъ (медиума) се отправилъ къмъ фотографа Худсонъ. Ето негова разказъ: „М-ръ Худсонъ не бѣ дома, но скоро той се върна. Ние отидохме право въ работилницата му. М-ръ Худсонъ не бѣ видѣлъ никога моята покривка и нищо не можаше да знае за намѣрението ми. Азъ го попитахъ: ще се види ли тая покривка ясно на фото-

графията? Той отговори утвърдително и предложи да се направи и снимката. За тая цел аз мѣтнахъ покривката на гърбътъ на стола, но тъкмо въ тая минута, когато той се готвяше да позира, азъ, подъ влиянието на мѣгновено внушение, помолихъ м-ръ Уилямса да дойде близо до стола, като се спрѣ обаче задъ занавѣсата. Самъ азъ не снемахъ очи отъ покривката, що лѣжеше върху стола. Въ резултатъ се получи фигура, обвита въ бѣло, съ лице едва различимо подъ покривалото; но характеристично бѣ това, че на гърбътъ на тая фигура, тъкмо тѣй, както азъ дома нафърляхъ тая покривка на гърбътъ на Уилямса, *получи се факсимиле на тая покривка съ съвършено отчетливъ изводъ; даже по-отчетливъ върху фигурата, отъ колкото на стола, а между това, всичкото това врѣме покривката си бѣше на стола прѣдъ очитѣ ни*“ („Spiritual magazine“ 1872, стр. 488).

Единъ отъ най-несъмнѣнитѣ случаи отъ материализация на тъкани е ималъ мѣсто въ сеанситѣ на м-ръ Крукса съ медиума мисъ Кукъ, чрѣзъ посредството на материализирана фигура, известна подъ името Кати-Кингъ. М-ръ Харисонъ, издателя на „Spiritualist“, тѣй свидѣтелствува за тоя фактъ: „Фигурата, що се називаше Кати, седѣше на подътъ на страна до вратата на стаята, която служаше за тъменъ кабинетъ; вжтрѣ пъкъ въ кабинета, въ продължение на сѣщия сеансъ, всички видѣхме това, което земахме за лѣжащата въ трансъ мисъ Флоренсъ Кукъ; главата ѝ бѣ обърната къмъ противоположната страна, тѣй щото не можахме да видимъ лицето ѝ, но видѣхме дрѣхитѣ, рѣцѣтѣ, обувкитѣ ѝ. Кати седѣше на подътъ, вѣнъ отъ кабинета; твърдѣ близо до нея седѣха отъ една страна м-ръ Круксъ, а отъ другата м-ръ Тапъ. Въ числото на присѣстваващитѣ влизаха родителитѣ на медиума, м-съ Росъ Черчъ, азъ и още нѣколко други лица, имената на които сега не си припомнямъ. Кати отрѣза отъ полата на широката си дрѣха до една дузина късове и ги раздаде на присѣстваващитѣ; въ тъканиитѣ останаха голѣми дупки, нѣкои даже съ величина, прѣзъ която свободно да прѣмине рѣка. Тукъ, въ ми-

нута на вдъхновение, азъ казахъ: „Кати, ако вие бихте могли тая изрѣзана тъканъ да я възстановите въ първобитния ѝ видъ, както вие другаждъ сте правили, това би било твърдѣ хубаво“. Трѣба да се има прѣдъ видъ, че това ставаше при пълно газово освѣтление, прѣдъ много свидѣтели. Едвамъ азъ изказахъ това желание, когато тя спокойно покри изрѣзаната пола на дрѣхата си съ тая часть, която бѣ останала цѣла и подиръ отново я разкри, при което нейнитѣ спокойни и мудни движения не земаха повече отъ три-четири секунди. И ето че полата на дрѣхата ѝ се оказа мѣгновено възстановена — въ нея нѣмаше повече ни една изрѣзана дупка. М-ръ Круксъ попита, може ли да разгледа полата, на което тя изрази съгласие. Той фана въ ржка полата и, дюймъ слѣдъ дюймъ, внимателно я прѣгледа, и заяви, че тука вече нѣма нито една дупка, нито шевъ, нито други признакъ. М-ръ Тапъ измоли такова сжщо позволение и слѣдъ внимателно и дълго изслѣждане заяви сжщото това («Spiritualist» 1877, № 246, стр. 218). Гл. свидѣтелството за сжщия фактъ отъ други лица въ «Спиритуалистъ» 1874 г. I т. ст. 235, 258, 259. Подобни опити не еднажъ сж производжани и съ други медиуми („Спиритуалистъ“ 1877 г. I т. 128; «Light» 1885 г. стр. 258).

Хартманъ, като споменува за тия явления, заключава: „Отъ това става ясно, че въ дадения случай става съединение халюцинацията на зрѣнието съ осезанието» (стр. 128). Но затруднението тукъ е въ това, че *отрѣзанитѣ късове отъ тъканъта не изчезватъ* и азъ видѣхъ у г-на Харисона тоя, що за него е билъ отрѣзанъ. По тоя начинъ ние сме прѣдъ дилемата: или дрѣхата е халюцинаторна и тогава късъ отъ нея не може да бжде отрѣзанъ и да остане, или пкъъ дрѣхата е реална, и тогава изрѣзаното мѣсто не може да бжде възстановено. За да излезе отъ това затруднение, г. Хартманъ прибавя: «Когато пкъъ видѣнието се застава отъ самитѣ зрителни да отрѣзва късове отъ своята дрѣха, и тия късове сж все тѣй груби, както земнитѣ тъкани, то се явява *свмѣнливие* относително това, има ли тая халюцинация осезание, или *приносъ на дѣйствителенъ*

прѣдметъ“ (стр. 129). По такъвъ начинъ г. Хартманъ разрѣшава това „съмнѣние“? Ето какъ: „ако образцитѣ отъ материя подиръ изчезватъ и не могатъ да бждатъ намѣрени слѣдъ сеанса, то халюцинаторния имъ характеръ е доказанъ; ако ли тѣ оставатъ на лице, то тѣхната реалностъ и земно произхождение не подлежи на съмнѣние“ (пакъ тамъ). Но какъ да сеобясни това «земно произхождение»? Хартманъ ни е вече отговорилъ: ако това не е халюцинация на осезанието и зрѣнието, то това е „приносъ на дѣйствителенъ прѣдметъ“. Отъ страна на г. Хартмана тази рѣчь е непрѣдпазена. Той нѣма право да говори за *приноси* за обяснение на каквито и да било медиумични явления. «Приноса» е фактъ трансценденталенъ, необяснимъ, поне г. Хартманъ не му е далъ никакво обяснение. За това да се обяснява факта за произхождение на „приноса“, значи да се обяснява необеснимо посрѣдствомъ необяснено, а г. Хартманъ е длъженъ да ни дава обяснения естествени. Ако той дава това обяснение отъ гледна точка на спирититѣ, които допускатъ приноса, това не промѣня работата; той нѣма право да позволява на спирититѣ тая гледна точка, понеже се е заловилъ за перото да ги научи „тия три методологически закони, противъ които спиритизма грѣши“ и изъ които третия учи това, че „слѣдва колкото е възможно повече да потърсимъ естествени причини“ (стр. 147) — и да докаже, че въ спиритизма „нѣма ни най-малкъ поводъ да се пристѣпни прага на естественото обяснение“ (стр. 133).

Доказателство за туй, че материализованата тъканъ не е приносъ на тъканъ отъ земенъ произходъ, било би нейното постъпенно изчезване, не на сеанса, подъ халюцинаторното влияние на медиума, но вънъ отъ тия условия. И тая постъпенна дематериализация би могла да бжде констатирана посрѣдствомъ фотографията. Но това ще бжде опитано въ бждаще. За настоящето врѣме ние имаме само нѣколко наблюдения, констатирующа факта на материализирана тъканъ, прѣдъ очитѣ иа присхтствувавшитѣ, отрѣзване кжсове отъ подобна тъканъ, нейното съхраняване въ продължение на нѣколко дена, нейната постъпенна дематериализация и, напоконъ, нейното изчезване.

ОТКРИВА СЕ ПОДПИСКА ЗА СПЕЦИАЛНОЕ

VII ГОД.

„РОДИНА“

VII ГОД.

1905

Отъ януари 1905 г. „Родина“ начина VII-та си годишнина. Материала прѣзъ тая година ще е подраздѣленъ на слѣднитѣ отдѣли:

I. Изъ родината. Въ тоя отдѣлъ ще се помѣщаватъ описания на български градове, старини, пѣтописи и др.

II. Изъ науката. — Научни статии и литература.

III. Изъ широкия свѣтъ. — Очерки за далечни страни и народи, както и разкази и пѣтописи по свѣта.

Премия за 1905 год.: „Задачитѣ на етиката“ отъ К. Д. Кавелинъ.

Сп. „Родина“ е прѣпоръчано отъ М-вото на Народната Просвѣта за училищни библиотеки.

(Гледай сп. „Училищенъ Прѣгледъ“ стр. 31 на II кн. 1902 год.)

Годишния абонаментъ е въ прѣдплата 5 лева за 12 мѣсечни книжки, а за странство 6 лева.

Всичко се изпраща на адресъ: Редакция сп. «Родина» — София.

Отъ Редакцията.

У редакцията на сп. „Родина“ се намиратъ за проданъ слѣднитѣ книги:

„Ламермурската певѣста“, романъ отъ Валтеръ Скотъ. Цѣна 3 л. 50 ст.

„Умствено и нравствено саморазвитие“, отъ В. Чанингъ, (рѣчь държана въ бостонския работн. клубъ). Цѣна 60 ст.

„Чудагѣтъ“, романтична драма отъ М. Ю. Лермонтовъ. Цѣна 50 ст.

„Една банкнота за 1,000,000 фунта стерлинги“, отъ Маркъ Туенъ. Цѣна 30 стотинки.

„Архиологически бѣлѣжки за Цариградъ“ отъ А. Гауровъ. Цѣна 30 стот.

„Европа въ деветнадесетия вѣкъ“ отъ Д-ръ Х. П. Джъдсонъ. Цѣна 2-50 лева.

„Разпятието на Филипъ Стронгъ“ повѣсть отъ Charles M. Sheldon. Цѣна 1 левъ.

„Кѣмъ центра на земята“, геологически романъ отъ Жюль Вернъ. Цѣна 2 лева.

„Македонска Швейцария“ и нейното състояние подъ турцитѣ отъ А. Христовъ. Цѣна 20 стотинки.

Който си изпише горнитѣ книги, отетживатъ му се съ 25% отбивъ.